2025/1774

18.12.2025.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1774

od 28. kolovoza 2025.

o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2021/1078 u pogledu strateških ulaganja u području obrane utvrđenih u smjernicama o ulaganjima za fond InvestEU

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021 o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 ([1]), a posebno njezin članak 8. stavak 9.,

budući da:

(1) Cilj Programa InvestEU je pružanje potpore operacijama financiranja i ulaganja koje pridonose ostvarenju ciljeva politika Unije utvrđenih u člancima 3. i 8. Uredbe (EU) 2021/523 i njezinu prilogu II. Tim operacijama financiranja i ulaganja nastoji se poduprijeti razvoj, među ostalim, obrambene industrije, radi doprinosa strateškoj autonomiji Unije.

(2) U skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/523 operacije financiranja i ulaganja u svakoj od sastavnica politika iz članka 8. te uredbe moraju biti usklađene sa smjernicama o ulaganjima utvrđenima u Prilogu Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/1078 ([2]) (važeće „smjernice o ulaganjima”) i utemeljene na članku 8. stavcima 3. i 10. Uredbe (EU) 2021/523. U tim se smjernicama o ulaganjima utvrđuju ograničenja za strateška ulaganja u obranu u pogledu krajnjih primatelja pod kontrolom treće zemlje ili subjekata iz treće zemlje i krajnjih primatelja koji imaju izvršnu upravu izvan Unije radi zaštite sigurnosti Unije i država članica.

(3) U Zajedničkoj bijeloj knjizi „Europska obrana – pripravnost 2030. ([3])” istaknuta je hitna potreba za poboljšanjem pristupa kapitalu za poduzeća s poslovnim nastanom u Uniji, uključujući mala i srednja poduzeća te poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, kako bi svoja rješenja primijenila u industrijskim razmjerima i potaknula industrijski rast kojem Unija teži. Financijski sektor pokazuje sve veći interes za obranu. Međutim, obrambeni sektor i dalje je zapostavljeno tržište zbog ograničenja ulagačkih politika javnih i privatnih financijskih institucija. Mobilizacija punog potencijala programa InvestEU za potporu obrambenom sektoru neophodna je za prevladavanje tih prepreka.

(4) Na temelju povratnih informacija dobivenih od dionika u okviru javnog savjetovanja i ciljanih savjetovanja s partnerima u provedbi programa InvestEU i državama članicama čini se da ograničenja utvrđena u važećim smjernicama o ulaganjima za strateška ulaganja mogu otežati korištenje fonda InvestEU za potporu obrambenom sektoru. Stoga bi se važeće smjernice o ulaganjima trebale ciljano izmijeniti kako bi bile u potpunosti prilagođene posebnostima fonda InvestEU, koji je proračunsko jamstvo koje se izvršava u okviru neizravnog upravljanja. Predložene izmjene olakšat će korištenje fonda InvestEU za potporu obrambenom sektoru, uz istodobno zadržavanje dostatnih zaštitnih mjera za strateška ulaganja u obranu, u skladu s Uredbom (EU) 2021/523.

(5) Opseg strateških ulaganja u obranu koja podliježu ograničenjima definiran je u važećim smjernicama o ulaganjima kao obrambene tehnologije i proizvodi utvrđeni u godišnjem programu rada Europskog fonda za obranu. Ta definicija dovodi do nepotrebne složenosti i pravne nesigurnosti zbog promjenjive prirode programa rada Europskog fonda za obranu. To bi područje primjene trebalo pojednostavniti upućivanjem na ulaganja u obrambene tehnologije i proizvode koji su prvenstveno razvijeni za vojnu namjenu. Takvo pojednostavnjenje poboljšalo bi predvidljivost za partnere u provedbi programa InvestEU i financijske posrednike jer bi im pružilo jasnu metodologiju da utvrde podliježu li krajnji primatelji ograničenjima povezanima s trećim zemljama, među ostalim pojašnjavajući kako se ta ograničenja primjenjuju na tehnologije s obrambenim i civilnim primjenama (dvojna upotreba).

([1]) SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj.
([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1078 od 14. travnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem smjernica o ulaganjima za fond InvestEU (SL L 234, 2.7.2021., str. 18., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/1078/oj).
([3]) JOIN/2025/120 final, 19. ožujka 2025.

(6) U važećim smjernicama o ulaganjima zahtijeva se da subjekt koji je pod kontrolom treće zemlje ili subjekata iz trećih zemalja, da bi bio prihvatljiv, mora dokazati da mu je država članica u kojoj ima poslovni nastan odobrila jamstvo u skladu s načelima koja se odnose na prihvatljive subjekte utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu ([4]). Ta odredba nije prilagođena posebnostima programa InvestEU i ograničava upotrebu financijskih sredstava. Jamstva koja daje država članica u okviru programa za obranu nakon primanja financijskog doprinosa Unije čine se dostatnima za zaštitu sigurnosti Unije i njezinih država članica u kontekstu fonda InvestEU. Samo bi subjekti koji ne mogu ispuniti te kriterije trebali imati obvezu da pruže posebno jamstvo u kontekstu operacije InvestEU. Cilj je ove izmjene pojasniti izvršavanje fonda InvestEU za potporu subjektima s poslovnim nastanom u Uniji koji su pod kontrolom subjekata izvan EU-a. Takva jamstva mogu se, ovisno o slučaju, oslanjati na mjere ublažavanja koje uvede država članica ili koje se uvedu u korist države članice koja provodi provjeru kontrole nad takvim pravnim subjektima koju je stekla druga treća zemlja ili drugi subjekt iz treće zemlje u smislu Uredbe (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]).

(7) U važećim smjernicama o ulaganjima utvrđeno je da se u slučaju strateških ulaganja u obranu ograničenja koja se odnose na kontrolu krajnjih primatelja primjenjuju i na njihove dobavljače i podugovaratelje. Tako široko područje primjene nije prilagođeno vrsti financiranja u okviru fonda InvestEU i može otežati korištenje sredstava iz programa InvestEU nametanjem nepotrebnog administrativnog opterećenja. Kako bi se pojednostavnio administrativni postupak financiranja iz programa InvestEU i osiguralo da su uvjeti prihvatljivosti za financiranje iz programa InvestEU prilagođeni instrumentima financiranja zaduživanjem i vlasničkim kapitalom, upućivanje na dobavljače u slučaju kontrole koju provode treće zemlje trebalo bi ukloniti iz smjernica o ulaganjima.

(8) Ograničenja utvrđena u važećim smjernicama o ulaganjima za strateška ulaganja pretjerano ograničavaju prihvatljivost subjekata s poslovnim nastanom u pridruženim trećim zemljama ili pod kontrolom pridruženih trećih zemalja ili subjekata iz trećih zemalja. Kako bi se osiguralo jednako postupanje sa subjektima s poslovnim nastanom u Uniji i u trećoj zemlji pridruženoj programu InvestEU i uskladilo načelo za prihvatljive subjekte utvrđeno u Europskom fondu za obranu i drugim obrambenim programima kojima Unija financijski doprinosi, važeće smjernice o ulaganjima trebalo bi prilagoditi kako bi se osigurala primjena ograničenja u odnosu na subjekte koji imaju poslovni nastan ili su pod kontrolom nepridruženih trećih zemalja ili subjekata iz tih zemalja.

(9) U skladu s važećim smjernicama o ulaganjima do isteka pet godina od datuma posljednje isplate financiranja krajnji primatelji ulaganja u stratešku obranu ne smiju dodjeljivati isključivu licenciju ni prenositi prava intelektualnog vlasništva za povezane kritične tehnologije i tehnologije bitne za zaštitu ključnih sigurnosnih interesa Unije i njezinih država članica koji izravno proizlaze iz tih strateških ulaganja na treće zemlje ili subjekte iz trećih zemalja, osim ako to odobri država članica u kojoj krajnji primatelj ima poslovni nastan. Provedba te odredbe uzrokuje znatne poteškoće i uska grla u državama članicama i stoga otežava korištenje fonda InvestEU za potporu obrani jer se od država članica zahtijeva da provode nove oblike kontrole izvan postojećih mehanizama, među ostalim za izvoz robe vojne namjene ili provjeru izravnih stranih ulaganja. Kako bi se otklonile te poteškoće, važeće smjernice o ulaganjima trebalo bi izmijeniti tako da se osigura da korisnici podliježu samo postojećim mehanizmima kontrole koje provode države članice u kojima imaju poslovni nastan, dok su operacije financiranja i ulaganja pokrivene jamstvom EU-a.

(10) Delegiranu uredbu (EU) 2021/1078 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog Delegiranoj uredbi (EU) 2021/1078 mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

([4]) Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092 (SL L 170, 12.5.2021., str. 149., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([5]) Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79I, 21.3.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. kolovoza 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Odjeljak 2.10. Priloga Delegiranoj Uredbi (EU) 2021/1078 zamjenjuje se sljedećim:

„2.10.**Strateška ulaganja**

Operacije financiranja ili ulaganja u okviru programa InvestEU mogu pridonijeti aktivnostima od strateške važnosti za Uniju kako su utvrđene u članku 8. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/523. Takve aktivnosti smatraju se strateškim ulaganjima:

(a) ako se odnose na projekte i krajnje primatelje povezane s rizicima za sigurnost ili javni poredak Unije i njezinih država članica ili zemalja pridruženih programu InvestEU (‚pridružene zemlje'), posebno ulaganja u sektore obrane i svemira te kibernetičku sigurnost:

   i. u području obrane, ulaganja u tehnologije i proizvode koji su razvijeni prije svega za vojne namjene,

   ii. kad je riječ o svemiru, ulaganja u sljedeće proizvode:

      — atomski satovi (uključujući one za sustave za određivanje položaja Galileo),

      — strateški lanseri (uključujući vozila za lansiranje svemirskih letjelica za svemirske sustave pod kontrolom Unije),

      — svemirski proizvodi utvrđeni u popisu o kojem svake godine odlučuje Komisija i koji se dostavlja Upravljačkom odboru,

   iii. kad je riječ o kibernetičkoj sigurnosti, ulaganja usmjerena isključivo na razvoj i primjenu alata i rješenja za kibernetičku sigurnost, među ostalim u okviru uvođenja ili nadogradnje digitalnih mreža i podatkovne infrastrukture;

   ili

(b) ako doprinose otpornosti Unije u područjima od strateške važnosti za Uniju, kako su utvrđena u odjeljcima 6.1.1.8., 6.2.1.1. i 6.4.1.1., podupiranjem i jačanjem strateških lanaca vrijednosti te održavanjem i intenziviranjem aktivnosti od strateške važnosti za Uniju, uključujući važne projekte od zajedničkog europskog interesa, u području kritične infrastrukture, transformativnih tehnologija, revolucionarnih inovacija i inputa za poduzeća i potrošače.

Za izravne operacije partner u provedbi jamči da se pri strateškim ulaganjima poštuju ograničenja utvrđena u nastavku. Za neizravne operacije partner u provedbi ugovorno zahtijeva da financijski posrednik jamči poštovanje istih ograničenja.

Ograničenja se primjenjuju na krajnje primatelje obuhvaćene točkom (a) u prvom odlomku, osim u slučaju izravnih operacija u iznosu manjem od 10 000 000 EUR i transakcija u okviru neizravnih operacija u iznosu manjem od 10 000 000 EUR.

Za potrebe ograničenja utvrđenih u ovom odjeljku:

(a) ‚kontrola' znači sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih pravnih subjekata;

(b) ‚izvršna uprava' znači tijelo pravnog subjekta koje je imenovano u skladu s nacionalnim pravom i, ako je primjenjivo, odgovara glavnom izvršnom direktoru, ili bilo kojoj drugoj osobi koja ima usporedivu ovlast za odlučivanje, a koje je ovlašteno za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja pravnog subjekta te koje nadzire i prati odluke uprave;

(c) ‚subjekt iz nepridružene treće zemlje' znači pravni subjekt s poslovnim nastanom u nepridruženoj trećoj zemlji ili, ako ima poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji, pravni subjekt čija je izvršna uprava u nepridruženoj trećoj zemlji. Mjesto poslovnog nastana pravnog subjekta određuje se prema mjestu njegova registriranog sjedišta.

Krajnji primatelj obuhvaćen prvim stavkom točkom (a) mora imati izvršnu upravu u Uniji ili pridruženoj zemlji i ne smije ga kontrolirati nepridružena treća zemlja niti subjekti iz nepridružene treće zemlje.

Ako krajnji primatelj obuhvaćen prvim odlomkom točkom (a) sudjeluje u strateškom ulaganju u području 5G povezivosti, mjere i planovi za smanjenje rizika u skladu s paketom instrumenata za kibernetičku sigurnost mreža 5G (*) primjenjuju se i na njegove dobavljače. Riječ je osobito o dobavljačima telekomunikacijske opreme i proizvoda i ostalim trećim dobavljačima, kao što su pružatelji infrastrukture oblaka, pružatelji upravljanih usluga, integratori sustava, pružatelji sigurnosnih usluga i usluga održavanja te proizvođači prijenosne opreme.

Odstupajući od prethodnog, pravni subjekt obuhvaćen prvim stavkom točkom (a) koji je uključen u strateško ulaganje u obranu i čija je izvršna uprava u Uniji ili pridruženoj zemlji i koji je pod kontrolom nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje prihvatljiv je kao primatelj u jednom od sljedećih slučajeva:

— ako dokaže da je dobio jamstvo koje je odobrila država članica ili pridružena zemlja u kojoj ima poslovni nastan u okviru programa obrane nakon što je primio financijski doprinos EU-a (**),

— ako dokaže da je, konkretno za potrebe operacije, dobio jamstvo koje je pravodobno odobrila država članica ili pridružena zemlja u kojoj ima poslovni nastan. Jamstvo osigurava da uključenost takvog pravnog subjekta u djelovanje nije protivna sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica kako su utvrđeni u okviru ZVSP-a na temelju glave V. UEU-a ni ciljevima utvrđenima u članku 3. Uredbe (EU) 2021/523. Jamstvom se posebno potkrepljuje da su, za potrebe operacije: uspostavljene mjere koje osiguravaju sljedeće:

  i. kontrola nad krajnjim primateljem ne provodi se na način koji sputava ili ograničava njegovu sposobnost da provodi obrambene aktivnosti financirane operacijom; i

  ii. nepridruženoj trećoj zemlji ili subjektu iz nepridružene treće zemlje zapriječen je pristup osjetljivim ili klasificiranim podacima koji se odnose na obrambene aktivnosti financirane operacijom, a zaposlenici ili druge osobe uključene u operaciju imaju nacionalno uvjerenje o sigurnosnoj provjeri koje je izdala država članica ili pridružena zemlja u skladu s nacionalnim zakonima i propisima.

Odstupajući od prethodnog, pravni subjekt obuhvaćen prvim stavkom točkom (a) koji je uključen u strateško ulaganje u svemir i čija je izvršna uprava u Uniji ili pridruženoj zemlji i koji je pod kontrolom nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje prihvatljiv je kao krajnji primatelj ako mu je Komisija odobrila izuzeće u skladu s načelima koja se odnose na prihvatljive subjekte utvrđenima u relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/696.

Partner u provedbi mora obavijestiti Komisiju o svakom odobrenom odstupanju od ograničenja utvrđenih u ovom odjeljku 2.10.

Dok je operacija financiranja i ulaganja obuhvaćena jamstvom EU-a, krajnji primatelj obuhvaćen prvim stavkom točkom (a) mora ishoditi relevantna odobrenja od država članica ili pridružene zemlje u kojoj ima poslovni nastan, u skladu s njihovim postojećim nacionalnim postupcima, za prijenos vlasništva ili dodjelu isključive licencije za prava intelektualnog vlasništva nepridruženim trećim zemljama ili subjektima iz nepridruženih trećih zemalja ako takva prava proizlaze izravno iz tih operacija.

(*) Skupina za suradnju za NIS, Kibersigurnost 5G mreža – Paket instrumenata EU-a za smanjivanje rizika, siječanj 2020., https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64468.

(**) To obuhvaća, među ostalima, sljedeće programe:

— Uredbu (EU) 2018/1092 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o uspostavi Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane radi potpore konkurentnosti i inovacijskoj sposobnosti obrambene industrije Unije industry (SL L 200, 7.8.2018., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj);

— Uredbu (EU) 2021/697;

— Uredbu (EU) 2023/1525 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 2023. o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP) (SL L 185, 24.7.2023., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj);

— Uredbu (EU) 2023/2418 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) (SL L, 2023/2418, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj);

— Uredbu Vijeća (EU) 2025/1106 od 27. svibnja 2025. o uspostavi Instrumenta za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) putem jačanja europske obrambene industrije (SL L, 2025/1106, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).”